

Ànima i desig

Text > MIRACLE SALA

La poesia lírica va néixer al ritme de la música en el si dels banquetes de la Grècia arcaica, en els quals se servia vi barrejat amb aigua. Lluís Lucero, amb el seu nou recull poètic *Tàmiris i els jacints*, sembla alçar, des d'un simposi traslladat al nostre temps, una copa d'aromes clàssiques, amb un equilibri de gust i textura, tradició i modernitat, intensitat i fluïdesa. Aquest llibret exquisit configura el segon poemari de Lucero, que assegura que ja en tenia el títol des de la publicació del primer, *La lenta digestió de les crisàlides*, la qual cosa revela la voluntat de crear una obra poètica unitària i coherent que el poeta, també professor, vivifica amb el seu compromís en projectes de divulgació literària a la ciutat de Girona.

Tàmiris i els jacints s'estructura entre dues peces que enceten i acaben el poemari, entrelaçant el títol amb els fonaments de la tradició i les intencions de l'autor: la primera composició, amb el títol de «Tàmiris», al·ludeix a l'«excels poeta», aede més antic que el mateix Homer, que ha quedat «sense lira i sense veu» per haver desafiat les muses; mentre que el darrer poema recorda el mite de Jacint, enamorat d'Apol·lo, mort per «l'impacte d'unes fletxes | que han travessat la pell, la

carn i l'os». Poesia i amor homoeròtic com a marc d'una selecció de poemes en què detectem referents de totes les èpoques, des de Virgili i Ovidi fins a Jean Cocteau, Sandro Penna o Manuel Forcano, entre molts altres.

La figura de Narcís conjura l'experiència amorosa entre homes, com també llegim en Lorca, tant en alguns poemes com a la coberta del llibre: el mirall simbolitza l'amor per a qui és semblant a un mateix. Aquest és un amor que parteix d'unes vivències inicials de dolor i rebuig, d'un període amb «retrets d'una moral | que mai no ha estat la teva!», i que el poeta sentirà madurar gràcies al coneixement d'altres veus com la seva, una experiència més lliure i la comprensió de l'edat, que, malgrat tot, enyora la força i la bellesa de la joventut. La poesia és l'eina amb què Lucero explora l'ànima i el desig, rememorant les aventures amoroses, més dissortades que felices, a la manera de Kavafis, salvant-les del pas del temps: «Ara ho recorda a la sala | on té llibres per companys | i fa del llaipis una ala | per tornar fins a aquells anys». L'escenari de l'amor sol ser dins o vora l'aigua, en un rierol, al mar, a la platja de Cadaqués, «els tristos banys de l'Estació Central» de Nova York o de Lió. Com en aquest haiku de «Plat-

LUCERO, Lluís.

Tàmiris i els jacints. Llagostera: Cap de Brot Edicions, 2025. 80 p.

ja d'agost»: «El desig dansa: | el batre de les ones | hi posa el ritme».

Lluís Lucero escriu una poesia diàfana, de mètrica variada i harmoniosa. Confessa i despulla el desig, exposat a l'escarni en els anys de joventut, reviscut més endavant entre el record punyent i la nostàlgia, la conformitat i l'esperança: «Ja no es pregunta | si mai arribarà | qui tant desitja». Mar Bosch diu a l'epíleg que Lucero escriu alhora des de la contemplació i el combat. Rivalitza amb les muses, com Tàmiris, però sabent-se protegit i estimat per Apol·lo, déu de la música i la poesia. Com Jacint.

Les arrels dels pobles

Text > MARTINA IZE

Xavier Xargay aconsegueix fer que les coses petites semblin grans amb la seva nova obra, *Corones de roure*. En aquesta ocasió, explora la memòria i l'empremta que deixen les famílies en un poble i, recíprocament, el territori en les persones que l'habiten. No d'una manera impersonal, sinó testimonial: s'acosta porta a porta a escoltar les històries de diverses famílies del Pla de l'Estany, seguint així les traces d'uns territoris rurals que muten i que es desmarquen de la indefugible representació cen-

tralista i cosmopolita que regeix els nostres dies.

«Al pot petit hi ha la bona confitura», se sol dir, i així ho demostra l'autor en apropar-se a les coses concretes: la gent, les arrels d'un poble. Les anècdotes i el caràcter biogràfic del llibre destaquen noms propis, la quotidianitat del món rural i els canvis que pateix el paisatge dels pagesos. Sense una intencionalitat explícita, Xavier Xargay ofereix un retrat tendre i ric que esdevé generacional; la petjada històrica d'una generació que encara és present, que viu el canvi de

paradigma imposat per les noves dinàmiques socials i productives d'un món rural en transformació.

En cada narració curosa i amb la forma literària pròpia de Xargay, llegim el que podria semblar un petit recull de contes ficticis; però, en canvi, darrere de cada descripció física, personal i paisatgística hi trobem la realitat viva que ens transporta al poble. Per als qui no som de grans ciutats, és fàcil reconèixer-hi personatges característics d'aquests petits indrets recòndits —totalment desconeguts per a alguns—, que ens recorden l'avi,

Un biquini verd per a tot l'any

Text > NARCÍS JUANOLA

A l'editorial LlunydelRamat no podem més que agrair que la Miracle Sala (Santa Maria d'Oló, 1967), escriptora i professora de llengües i cultura clàssica, ens hagi fet arribar aquest petit tresor, *El meu biquini verd*, que ens porta una alenada d'aire fresc per fer-nos més suportables aquests estius caniculars.

El volum aplega trenta-dos contes, comença amb el que titula el llibre i acaba amb un epíleg de Jordi Estrada, que cospa amb una pàgina i mitja tot el món màgic i quotidià de la Miracle. Com ja ens diu ella a la introducció, el seu *Biquini verd* està format per contes molt diversos, escrits en diferents èpoques, alguns de guardonats en diversos certàmens literaris, altres de publicats en reculls o publicacions locals i encara altres de totalment inèdits.

Sense cap ordre cronològic, ens endinsem en uns universos familiars en què la veu de les padrines, les àvies, les germanes o les mares ens colpeixen i ens emocionen amb el seu llenguatge íntim i quotidià, casolà i arrelat a la terra, que fa que les històries, en contraposició, adquireixin un aire universal. Els quinze primers contes tenen un protagonisme femení preponderant i la figura masculina queda relegada a una mera comparsa. Són

aquests contes els que, per mi, copsen més els records i la tendresa de la vida senzilla, de les heroïnes que ens han llegat tot un coneixement popular que no podem perdre. Les bruixes, els saurins, els bufadors, les calces de l'àvia ens endinsen per mons que no tornaran, però que cal tenir en la memòria col·lectiva per no morir com a poble.

N'hi ha d'altres que ens entendriexen mirant la vida amb els ulls d'un animal, sigui una vespa preocupada per la seva descendència, un elefant desertant de l'exèrcit d'Anníbal o un lloro que reclama llibertat dins d'una gàbia. Tot i que uns són d'una realitat colpidora i els altres d'una fantasia desbordant, tots vessen credibilitat, amb un punt de realisme màgic que els apropa a la literatura amb tots els ets i uts.

Hi ha un parell de contes que m'han commogut especialment. Un, el que dona títol al llibre, per com barreja un record d'infantesa amb un problema quotidià molt personal i que, d'una manera o una altra, ens ha tocat a tots. I l'altre és «Xurma», que amb tres pàgines condensa tota la tragèdia de la immigració africana.

Tot i que al començament de la ressenya he remarcat les virtuts del *Biquini verd* per refrescar l'estiu canicular,

el tiet, aquell amic o, fins i tot, aquell veí que no coneixem del tot, però que, d'alguna manera, formen part de nosaltres perquè compartim vivència en el mateix poble.

Per això, la lectura és amena en cada indret que descriu, en cada retrat de família i en cada perfil que ens mostra. Les paraules que llegim ens deixen a una passa de conèixer veritablement aquestes persones.

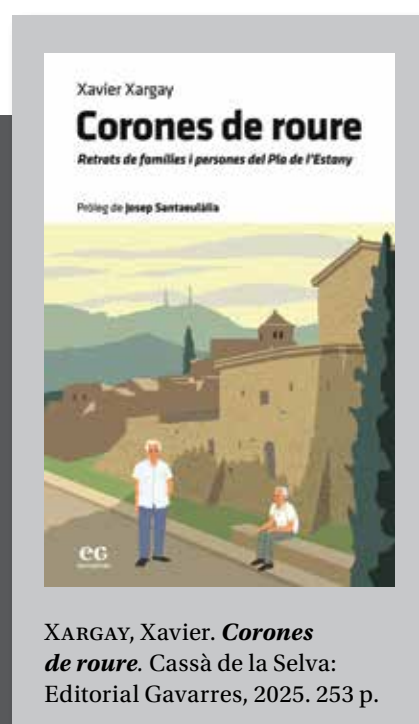
Així doncs, *Corones de roure* traspassa la irreductibilitat del poble pagès i del món rural per enaltir aquestes formes de vida. Amb poc ens mostra molt, i el llibre acaba esdevenint una forma d'agraïment i d'homenatge a la gent i al poble. Com

les corones de roure que es posaven els pagesos en els rituals per donar les gràcies a la deessa Ceres, Xavier Xargay esborra la idea que només queda la tramuntana bufant pels pobles del Pla de l'Estanty i ens presenta les històries d'aquella gent que habita la terra, la cuida i ens ensenya com viure-la amb plenitud.

És, doncs, com diu Josep Santaeulàlia, «l'elogi d'un món perdut» i, alhora, una oda al món rural i agricultor que intenta sobreviure a la civilització i a l'urbanisme modern. Una veu ressorgida del silenci dels pobles que, tot i ser sovint oblidats, continuen configurant el nostre imaginari col·lectiu.

agafeu-lo en qualsevol moment de l'any perquè encara que sigui asseguts a la vora del foc o embolicats amb una manta, aquest *Biquini verd* és per a tot l'any.

XARGAY, Xavier. *Corones de roure*. Cassà de la Selva: Editorial Gavarres, 2025. 253 p.